

Natuurlijke elementen die uitnodigen tot spelen en bewegen vormen de basis voor een nieuw park bij het Woldmeer in Meerstad (schetsimpressie)

KATOENEN LAKENS LEIDEN TOT
DROOMPARK IN MEERSTAD

“SAMENWERKING MET KUNSTENAAR **WAS EEN EYEOPENER**”

Het ligt aan de noordwestelijke oever van het Woldmeer: een gebied van zo’n acht hectare. Nu nog een grote lege vlakte, die een levendige ontmoetingsplek moet worden met een heel eigen identiteit, een park waar jong en oud zich geprikkeld voelt tot spelen en bewegen. Dat vraagt om een inventieve oplossing. Bureau Meerstad en het Centrum Beeldende Kunst Groningen (CBK) sloegen de handen ineen. Met succes...

Meerstad, een gebied van meer dan 2.500 hectare, dat voor bewoners de rust van het buitenleven met de bruisende energie van de stad combineert met het Woldmeer als kloppend hart. Uiteindelijk zullen er zo’n 6.500 woningen worden gerealiseerd. Het wordt een woongebied met volop recreatiemogelijkheden. De groene zone aan de noordwestelijke oever van het Woldmeer is een gebied dat zich daar bij uitstek voor leent. Straks zal dit gebied de reeds bestaande wijk Meeroevers en de nieuwe wijk Tersluis – de eerste woningen gaan vanaf 2 april 2016 in de

[LEES MEER >](#)

voorverkoop – en het tussenliggende toekomstige woongebied met elkaar verbinden. Een centrale plek dus, aan de rand van het Woldmeer, voor alle wijken goed bereikbaar. Het streven is een verblijfsplaats te creëren voor zowel bewoners als recreanten van buitenaf, met horeca, sport- en spelvoorzieningen, kunst en festivals.

EEN TOTAALVERHAAL

Bureau Meerstad, ontwikkelaar van het gebied, vroeg het CBK om mee te denken. In eerste instantie dacht Bureau Meerstad aan de herplaatsing van een bestaand kunstwerk, maar het CBK opperde iets met land-art te doen. In Meerstad is de ruimte om grootschalig te werken, dat vind je niet zo snel in een stad. Uiteindelijk werd op voordracht van het CBK gekozen voor een integrale aanpak waarbij kunstenaar en landschapsarchitect samenwerken aan een ontwerp voor het park. Kunstenaar **Jeroen Doorenweerd**, in Groningen al bekend door zijn *Wal/Schip Interface* in de wijk Lewenborg en zijn *Sun College* voor de RUG op de Zernike Campus, kreeg de opdracht. “Er was een parkopdracht ‘met ruimte voor een kunstopdracht,’ concreter was het nog niet,” vertelt landschapsarchitect **Matthijs Dijkstra**, die vanuit de gemeente Groningen voor Bureau Meerstad werkt. “Dus ben ik eerst dat programma scherp gaan stellen. Dat resulteerde in een plan ‘op hoofdlijnen waarin ruimte was voor een kunstenaar om iets met grond te doen.’ Maar toen Doorenweerd het plan zag, zei hij: ‘Wel wat beperkt; die kunstopdracht, ik zie beelden voor me waarbij we het hele park onder handen nemen, dan krijgen we geen kunst in een park maar een totaalverhaal.’ Het CBK vroeg hoe ik daar als landschapsarchitect tegenaan keek. ‘Laat hem maar komen met z’n ideeën,’ zei ik.”

LAAT DE KUNSTENAAR MAAR KOMEN MET Z’N IDEEËN, ZEI IK

Het was een lastige opdracht. De omschrijving loog er niet om. De vraag was om met een ontwerp te komen vanuit een originele, verrassende en vernieuwende invalshoek op spelen, recreëren en bewegen, met als doel bij te dragen aan de identiteit van het park. Het werk moest op grote afstand te zien en te ervaren zijn, een levensduur van tenminste tien jaar hebben, vandalismebestendig zijn, weinig of geen onderhoud vragen en voor jong en oud aantrekkelijk zijn. En... het park mocht het zicht op het meer niet belemmeren. “Dat van dat zicht was wel een probleem,” zegt Doorenweerd lachend. “Maar het is toch gelukt.” Dijkstra vult aan: “We hebben diverse maquettes en modellen gemaakt en van daaruit gekeken of we alle belangrijke voorwaarden uit het programma mee hadden genomen. Dat is soms wel even schipperen, maar het levert ook houvast op. Als al die eisen van verschillende partijen samenkomen in zo’n programma, dan wil dat wel eens botsen, maar daar wordt het juist spannend.”

LAKENS

Het werd een echte samenwerking tussen de kunstenaar en de landschapsarchitect. Dijkstra: “Dat was voor mij als landschapsarchitect een heel andere ervaring, maar het heeft vanaf het begin heel goed geklikt.”

[LEES MEER >](#)

Dwars door het heuvelachtige landschap snijdt een bijzonder vormgegeven, kaarsrecht betonnen fietspad (schetsimpressie)

[LEES MEER >](#)

“ **DE GRAP IS: ALS WIJ DAT ZOULDEN DOEN, ZEGT IEDEREEN: ‘WAT DOEN JULLIE NU?!’ MAAR ALS HET KUNST IS, DAN MAG HET** ”

Zo kwam Jeroen met het idee om eerst een schaalmodel met katoenen lakens te maken en dat zijn we toen met z'n tweeën op kantoor gaan doen. De grap is: als wij dat als 'landschappers' zouden doen zegt iedereen: 'Wat doen jullie nu?! Daar hebben we jullie niet voor gevraagd!' Maar als het kunst is, dan mag het. De meerwaarde van zo'n samenwerking met een kunstenaar is ook dat je er op een andere manier naar gaat kijken, dat het nieuwe mogelijkheden schept. Wij zijn als utilitair vormgevers gewend om volgens een bepaald stramien te werken en dat stramien wordt min of meer overhoop gegooid. Dat was voor mij echt een eyeopener, het leert je anders te denken." Doorenweerd: "Ja, die lakens... normaal heb je als landschapsarchitect een print van de huidige situatie als ondergrond, en dan ga je schetsen. Ik heb een eigen benadering, voor mij is het logisch om het direct driedimensionaal te willen zien. Lakens zijn dan een goede manier om plooien, heuvels aan te brengen. Ik kan niet wat een landschapsarchitect kan, maar ik kan wel op grote schaal plastisch denken. Toen we eenmaal een leuke modus vivendi hadden gevonden, werd het absoluut een optelsom van kwaliteiten."

Dat vindt ook **Robert Leverman**, projectmanager bij Bureau Meerstad:

"Het is een heel mooi proces, want je krijgt een ander spanningsveld. We hebben van boven naar beneden gewerkt in plaats van de hoogte in vanuit schetsen. Het is eigenlijk geen ontwerp, maar een idee dat vorm heeft gekregen. Die werkwijze is ongekend in Nederland." Ook voor Doorenweerd was het een primeur: "Met sculpturale eenheid op zo'n grote schaal werken als hier heb ik nog nooit eerder gedaan, dat is uniek. Dat is het leuke van dit project, dat het hele gebied in één handschrift wordt gemaakt, dus niet een heuvel door de één en de beplanting door de ander."

GEEN FISHER-PRICE

De samenwerking reikte nog verder dan Bureau Meerstad, het CBK, landschapsarchitect en kunstenaar. Ook de bewoners hadden een stem in het geheel. **Carin de Jong**, bewoner van Meerstad en lid van de kunstcommissie, dacht namens hen mee over de invulling van het park. "Heel leerzaam om met al deze mensen om de tafel te zitten. Ik ben er blanco ingestapt, zonder beeld voor ogen. Diversiteit vond ik heel belangrijk, dat er allerlei vormen van recreatie mogelijk zouden zijn voor alle leeftijdsgroepen. Dat is fantastisch gelukt, echt spraakmakend!"

Leverman deelt in haar enthousiasme: "Omdat niet iedereen in Meerstad aan het water kan wonen, hebben we gezocht naar een publieke ruimte waar een ontmoetingsplek voor bewoners en bezoekers kan worden gecreëerd. Uitgangspunt is bouwen uit zwarte grond, daar hebben we tenslotte genoeg van. Zo is het idee van een heuvelachtig landschap ontstaan. Wat het zo uniek maakt, is die natuurlijke beleving die je als bezoeker ingaat, maar ook alle voorzieningen, zoals een speelweide,

Het park wordt een natuurlijke beleving met speelweide, speelvoorzieningen en een strand, op de achtergrond het fietspad dat het hele park doorkruist (schetsimpressie)

speelvoorzieningen, een strand en op termijn een horecagelegenheid. De natuurlijke elementen vormen de basis: dus geen Fisher-price speeltoestellen en plastic schommels, maar stapstenen, een uit hout opgetrokken kabelbaan, plekken waar wilgentenen groeien en waar kinderen hutten kunnen bouwen. Dwars door dat heuvelachtige landschap snijdt, als een mes door de boter, een kaarsrecht betonnen fietspad, dat heel mooi is vormgegeven en een bijzonder contrast vormt met het grillige van de heuvels. Dat fietspad leidt dwars door de heuvels langs alle ontmoetingsplekken en geeft vanaf bepaalde plekken een prachtig uitzicht

op het meer. Juist die spannende plekken, leuke ontmoetingsplaatsen en doorzichten maken het park uniek. Die belevingswereld sluit naadloos aan bij de ambitie van Meerstad: meer natuur, meer wonen, meer beleving.” Leverman is ervan overtuigd dat de kunstenaar een grote meerwaarde heeft geleverd aan het ontwerp voor dit park.

Naar verwachting vinden de eerste werkzaamheden voor de aanleg van het park plaats in het najaar van 2016. <

In samenwerking met Bureau Meerstad